

1888 1,459,527 Stk., i 1898 var der 1,744,797. Her er der altsaa en Tilvækst af 285,270. Gennemsnitsværdien er i 1898 ansat til 110 Kr., og Værdien af vort Hornkvæg vil altsaa være vokset i denne Tid kun ved Forøgelse af Antallet med ca. 31 Mill. Kr. Til disse 57 Mill. Kr., der her er Tale om, kommer endvidere den Merværdi, som ikke kan gøres op, men utvivlsomt er til Stede, nemlig den Merværdi, som er fremkommen derved, at Kvaliteten er bleven bedre i den Tid, der er gaaet. Det er jo en Kendsgerning, at vore Husdyr Aar for Aar ere blevne bedre i Kvalitet. Hvis vi for 15—20 Aar siden kom ind i en Kostald og kom ind i den igen i Dag, ligegyldigt om det var i en stor eller i en lille Bedrift, vilde man se en betydelig Forskel, en betydelig Forøgelse af Kvægets Værdi, og det samme gælder vore Heste. At angive en bestemt Værdiforøgelse, vil være vanskeligt, men hvis man vil sætte den til et saa lavt Tal, som enhver Landboer vil indrømme er for lavt særlig for vort Hornkvæg, nemlig til 5 Kr. pr. Stk., vil det udgøre en Sum af ca. 10 Mill. Det viser sig altsaa, efter den ganske korte Beregning, jeg har gjort her, at vort Kvægbestand i Tiaaret 1888—98 er gaaet frem i Værdi med ca. 67 Mill. Kr. Det være nu langt fra mig at paastaa, at den samlede Nationalformue er bleven fuldt ud forøget med disse 67 Mill. Kr., og det vilde være lige saa langt fra mig at ville hævde, at det er Husdyrloven og Statens Tilskud alene, der har bevirket den Fremgang, der utvivlsomt er til Stede, men en Ting tror jeg, vi alle maa være enige om og ere enige om, nemlig at Statens Tilskud gennem Husdyrloven i meget væsentlig Grad har hjulpet det Arbejde frem, som er sket ude i Landet, og at vi altsaa her staa lige over for en Bevilling til en Erhvervskilde, hvor vi have Erfaring for, at vi faa vore Penge igen med Renter. Saa vidt jeg mindes, har dette Princip — der kan være sket en Fejltagelse, men jeg tror for øvrigt ikke, at det er sket i de mange Aar, jeg har siddet i Rigsdagen — at give til saadanne produktive Foranstaltninger, som virkelig lønne sig og bære Frugt, og som ophjælpe Arbejdet ude i Befolkningen, saa at Velstanden bliver større, altid været Socialdemokratiets Princip. Vi have, mig bekendt, ikke nogen Sinde nægtet nogen Bevilling til Landbruget, som der blot var den mindste Rimelighed for kunde gavne dette, vi have aldrig nægtet Bevillinger til nogen af Landets Erhvervsgrene, enten det

saa har været Agerbrug, Handel, Haandværk, Industri eller hvilket som helst andet, som paa nogen Maade kunde bære Frugt tilbage til Befolkningen, og jeg vil sige, at det vilde være godt, om Landboerne i denne Sal kunde sige, at de altid havde stemt efter samme Princip, naar det gjaldt Byernes Erhverv og Byernes Interesser. Det vilde ligeledes være heldigt, om Landboerne i denne Sal altid vilde omfatte Menneskene i vort Samfund med samme Interesse og Sympati som den, med hvilken de omfatte og have omfattet Husdyrene, thi saa tror jeg, at man ikke herfra vilde gaa med til at nægte et Tilskud til de arbejdsløse, til at hjælpe dem i den Nød, de ere komne i nu. Jeg mener, at det vilde være heldigt for hele vor Udvikling, om vi altid lagde disse Principper, som jeg her har berørt, til Grund for vor Virksomhed i Tinget.

Det er et Spørgsmaal, om det ikke kunde være forsvarligt for mig at tage det Standpunkt i denne Sag at sige: Først Hjælp til Menneskene, der trænge, først Hjælp til de arbejdsløse og saa senere Bevillinger til Husdyrene. Naar jeg ikke har indtaget dette Standpunkt, er det, fordi jeg har den Opfattelse, at disse to Ting meget godt kunne følges med hinanden, at begge disse Ting kunne fremmes samtidig. Derfor har jeg ikke valgt det afvisende Standpunkt, men er gaaet med til de Bevillinger, som her er Tale om.

Om Ændringen til §§ 18. og 19 ere jo de sagkyndige meget uenige, og jeg kan for Resten gerne sige, de ikke-sagkyndige ere det med. Naar jeg er gaaet omkring i denne Sal, og der har været ført Tale og Agitation mellem Medlemmerne, forekommer det mig egentlig, at de ikke-sagkyndige have agiteret stærkest, og det kan jo gerne være, at det er sket i Kraft af Mark Twains bekendte Ord, at man taler og skriver ivrigt om det, man ikke kender noget til. Jeg skal ikke rose mig af overordentlig megen Sagkundskab paa de store Husdyrs Omraade, men jeg vil alligevel sige . . . (*En Stemme*: De store Husdyr?) Ja, jeg mener Heste og Hornkvæg . . . (*En Stemme*: Husdyrbrug?) Lad os sige det da, ved disse tekniske Udtryk kan man let fejle noget. Jeg vil altsaa sige, at jeg dog har levet saa længe i en Provins, hvor Hesteavlens omfattes med en overordentlig stor Interesse, at jeg ikke har kunnet undgaa selv at blive greben af denne Interesse, og naar man faar Interesse for en Ting, faar man efterhaanden, ogsaa, alt som Aarene gaa, en Smule For-